

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plăindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumeră și la poste și la librării.

În România:

la dlul Carol Schuler în București, strada
Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Conferența interparlamentară.

(R.) Ungurii nici până azi n'au putut să uite înfrângerea ce au suferit-o anul trecut la conferența interparlamentară din Haaga, unde dl V. A. Urechia și cu ceilalți deputați români a reușit să atragă asupra chestiei române atenția tuturor parlamentariilor și să câștige pentru noi simpatia celor mai de valoare membri ai conferenței.

Eată de ce anul acesta ei se prepară, ca la conferența interparlamentară ce se va ține în Bruxella să fie reprezentați mai bine ca anul trecut, când singur Pázmándy Dénes se lăuda, cu mâinile în buzunar, că Ungurii sunt grozavi: „dispun de pace și războiu”. Jókay Moritz a și trimis încă în luna trecută un circular către colegii sei din parlament, atrăgându-le atenția să-și aranjeze lucrurile și să meargă cât se poate de mulți la Bruxella, spăriindu-i că altfel va fi rău, „deoare-ce Valahii earăși prepară ceva”.

Ear' foile se ocupă într-una cu această chestie, într-adevăr importantă pentru mișcarea noastră națională, deoarece nicăiri ca și aici nu se pot întâlni la un loc și câștiga deodată pentru cauza noastră toate celebritățile parlamentelor din Europa.

Deputații maghiari se simt îndemnați a merge însă la Bruxella nu numai pentru-că se contracareze — cât vor pute — pe cei români, dar' mai ales să câștige simpatia membrilor conferenței și să se afle pe anul viitor (1896) la Budapesta. Se știe anume, că la vara viitoare „patrioții” își sberbează împlinirea a o mie de ani, de când hordele lui Árpád au dat năvală asupra Panoniei și au devastat-o, încât Tătarilor (dela 1242) abia li-a mai rămas doar' să aprindă pădurile.

Nu știm, cum vor primi membrii conferenței interparlamentare invitarea Ungurilor. Nu e exclusă însă posibilitatea ca după-ce se vor întoarce din capitala Ungariei, să dea expresiune impresiei lor întocmai ca Francezii la 1885, cari după-ce au văzut expoziția din Budapesta, după-ce au fost purtați prin toată Ungaria și mai ales după-ce au văzut năravurile unguerești, au ris de Unguri și i-au batjocorit prin

foile cele mai importante franceze.

Dacă acțiunea deputaților maghiari s'ar îndrepta numai în această direcțiune, n'am ave nimic de zis.

Presa maghiară însă cercă a sugera parlamentariilor maghiari și alte idei.

Astfel „Pesti Napló” dela 23 c. spune că acum e timpul să demascheze în conferență pe Români, acum, când și ei înșiși s'au convins, că au caluniat pe Unguri, pentru-că nici nu mai îndrăsnec să meargă la Bruxella.

Afirmația aceasta din urmă numitul organ guvernamental și-o întemeiază pe un articol al „Românului”, deși în realitate confratele nostru din București îndeamnă numai pe deputații și senatorii români să însoțească în număr cât se poate de mare la Bruxella pe dl V. A. Urechia, care desvoaltă cea mai demnă de laudă activitate, ca și la Bruxella chestia națională română să câștige tot atâția amici, ca la Haaga.

Dar' presupunând, că Români nu s'ar duce la Bruxella în număr atât de mare ca Ungurii. Însemnează aceasta, că chestia română apune, după-cum îi place ziarului guvernamental să afirme?! De sigur că nu! Chestia română nu datează dela conferența din Haaga și e destul ca unul singur, dl Urechia de pildă, să prezente lucrurile de aici, așa cum sunt, pentru-ca deputații maghiari, ori-căți ar fi ei, să nu mai apară în fața celorlalți parlamentari din statele europene ca stâlpi ai păcii, ca pioneri ai culturii, cum vor să se prezente.

Ear' că există chestie română, și că ea nu este în scădere, dovada cea mai strălucită e faptul, că anul acesta Ungurii lucază mai intensiv ca în trecut, pentru a ține piept cu luptătorii naționali români.

Conferența interparlamentară din Bruxella va arăta, cu cât succes fudulia și perversitatea va pute sta în fața adevărului și a justiției senine.

Egala îndreptățire în Belgia. În Belgia s'a făcut un nou pas înainte spre egala îndreptățire națională. Comisia aleasă de parlament pentru a pertracta asupra usului oficial al limbii flamande s'a pronunțat în chip favorabil propunerilor dlor Coremans și Devriendt. Coremans propunese edarea legilor și în text flamand și Devriendt regularea usului parlamentar al limbii flamande. Ei cer pentru ei toate drepturile ce de prezent le posed Valonii. Și ministrul-president, sub care se fac aceste progrese, — este un Valon.

Cu toate acestea Ungaria tot este mai liberală decât Belgia!

Procesul domnișoarelor române din Sibiu Ni-se comunică următoarele:

„Apelațiunea înaintată contra deciziei judecătorești cercuale de către dl avocat Dr. Amos Frâncu, în cauza de transgresiune contra statului pentru folosirea colorilor noastre naționale, comisă de către domnișoarele române din loc, Eugenia Simonescu, Letiția Roșca, Alexandrina Cunțan, Leontina Simonescu și Elena Cunțan, a fost respinsă din partea judecătoreșii cercuale din Sibiu, din motiv, că deciziunea apelată nu este deciziune finală și că toate actele referitoare la această cauză penală s'au transpus deja la autoritatea administrativă competentă, adică la șeful de poliție din loc. Ca basă la aceasta servește o hotărâre a tablei reg. din Cluj, adusă într'un cas precedent analog. Dl avocat Dr. Amos Frâncu, apărător al domnișoarelor, va înainta din nou apelațiune contra acestei decizii”.

Despre Ligă.

București, 9/21 Iunie.

Întrunirea congresului Ligei, care și-a ales în estan și comitetul seu dirigent, a dat privilegiu birourilor de presă din Budapesta și de aici, ca să trimită în străinătate o mulțime de minciuni și aprecieri tendențioase. Pentru Români aceste minciuni, inserate în foile mai ales germane, nu pot să fie nici decât supărătoare. Ele dovedesc, că guvernelor nu le dă mâna ca să facă raporturi în conformitate cu cele în adevăr petrecute. Îndeosebi s'a accentuat în informațiunile redigiate de faimosul Hans Kraus, că Liga a devenit un organ al partidului național-liberal, că membrii ei, cari nu aparțin acestui partid, s'au retras, că veniturile ei astfel s'au redus, și că, pen-

tru a se acoperi acest desastru moral, financiar și politic s'a atacat în cele din urmă chiar fondul pentru memoria neuitatului Ioan Brătianu. N'a lipsit din aceste rapoarte așa garnisite nici paralela între Ligă și Kultur-egylet-urile unguerești, care — se înțelege — s'au terminat cu un excedent remarcabil în favorul Maghiarilor.

Cine cunoaște chiar și numai în mod superficial raporturile politice de aici știe, că nici o literă din aceste frase pretentive nu e adevărată. Dela întemeierea ei până astăzi Liga a ocupat o pozițiune independentă, și mai puțin ca ori-și-când s'ar pute astăzi susține, că ea este un organ al partidului național-liberal, cu care n'are nici o legătură. Ca o asociere de bărbați patrioți, înflăcărați pentru idea națională, Liga își propunese un singur scop: unitatea culturală a Românilor. Era un lucru firesc, că în partidul național-liberal să se afle mai mulți bărbați înflăcărați pentru idea națională și prin urmare majoritatea membrilor Ligei să fie compusă din acest partid. Tot așa de firesc era, ca din această majoritate să reese un comitet dirigent el ei, compus earăși în majoritate din membri ai partidului național-liberal. Însă în fruntea comitetului s'a pus și se află și astăzi încă un bărbat, care nu face parte din partidul național-liberal. Domnul V. A. Urechia, unul dintre cei mai zeloși membri ai Ligei, fostul și actualul președinte al ei, ocupă o pozițiune politică, cu totul independentă de partidele politice de aici.

Sub această conducere dar' Liga nici că poate să ajungă un organ al partidului național-liberal. Afară de domnul Urechia se mai afla în comitet și dl Nicolae Filipescu, primarul capitalei și unul dintre cei mai valoroși membri ai partidului guvernamental. Dacă domnul Filipescu n'a fost reales în comitet, nu influențe politice de partid au cauzat aceasta. Noaptea de 14 Septembrie 1894, pentru care dl Filipescu a luat de bunăvoie întreaga răspundere, se potrivește cam rău cu unitatea culturală a Românilor. În locul domnului Filipescu a fost ales domnul Mihail Balș, nu numai guvernamental, ci chiar candidat de ministru. În impregiurările actuale era greu pentru domnul Balș să rămână candidat de ministru și membru în comitetul Ligei și dacă — precum se svoneste — ar fi demisionat mai în urmă, motivele demisionării sale nu pot fi politice, căci în acest cas publicarea demisionii sale ar

fi fost inevitabilă. Nici demisionarea unui alt membru al comitetului, a domnului Ionel Grădișteanu, care e oponent, dar' nu membru al partidului național-liberal, nu se poate prezenta ca o dovadă, că conservatorii părăsesc Liga. Mai întâiu domnul Ionel Grădișteanu nu e conservator, și al doilea d-sa este ales de vice-președinte al comitetului actual — va să zică o nouă dovadă despre tendința de a pune conducerea Ligei în afara de partidul național-liberal. Numai demisionarea dlui Balș, ea singură, se poate înregistra deci ca eșită din mijlocul partidului conservator-guvernamental, și și această demisiune nu este pusă pe ascuțitul politice de partid. Cu totul inventate sunt știrile despre demisionări și ștergeri din listă ale membrilor Ligei, despre o derută financiară etc. Nimeni nu s'a înscris între membrii Ligei fără-ca să-și dea el singur seamă despre ceea-ce face, fără-ca să știe cum pământ greutatea scopului mărț al unității culturale a Românilor. Acest scop nu poate fi jignit nici prin lipsa dlui Filipescu din comitet nici prin demisionările dlor Balș și Grădișteanu, cari altcum toate trei trebuiesc considerate ca regretabile din punct de vedere național. Pe cât timp conducerea Ligei va și să promoveze interesele noastre naționale, este exclusă primejdia unui scăzământ în numărul membrilor ei, fie acestia conservatori sau național-liberali.

Tendența de a răspândi dela București știri false, că Liga e în doaga morții, nu poate ave altă țintă decât de a prezenta mișcarea națională ca lipsită de motive serioase și a încurajia pe Maghiari în pornirile lor agresive. Se uită însă un lucru. Chiar dacă Liga ar perde din simpatia Românilor peste tot, mișcarea națională n'ar deveni prin aceasta nici mai puternică nici mai slabă. Căci Liga nici n'a urzit-o, nici nu o întreține. Ori sporește, ori scade puterea Ligei, nemulțumirea Românilor din Transilvania și Ungaria va rămâne aceeași pe cât timp Maghiarii nu renunță dela politica lor absurdă; ear' nemulțumirea Românilor din Transilvania și Ungaria va afla aici un viu răsădit până-ce acest stat e românesc.

N'avam trebuință de a accentua îndeosebi răutatea, cu care s'a inventat știrile că fondul pentru memoria lui Ioan Brătianu s'ar fi pus la dispoziția Ligei. Aici asemenea știri nici nu se țin vrednice pentru o desmărire.

FOIȚA „TRIBUNEI.”

Bucovina.

NOTIȚE ASUPRA SITUAȚIEI POLITICE

De

George Bogdan-Duică.

V. Naționalitățile Bucovinei și politica lor.

4. Românismul în Bucovina.

(Urmare și fine.)

XI. Un actual șef român din Bucovina, voinde să obție o soluție mai bună a unei chestiuni, i-a zis odată guvernului Br. Krauss:

— Voiți poate ca Români tineri (» Jungromâne») să câștige terenul și să obțină conducerea?

— Gott bewahre! (Doamne păzește), a răspuns Br. Krauss.

Ce vor fi gândit ambii domni că înseamnă un »Un Român tiner», un »Jung-Române»?

Dacă i-ar fi întrebat cineva, cu greu ar fi dat un răspuns, care să nu te lase uimit.

Tipul Românului-tiner abia acum se desvoaltă. Dar' el nu cuprinde ca principii fundamentale nimic ce în Bucovina nu ar fi fost vreodată la ordinea zilei, în el se concentrează din nou idei și simțiri, pe care cei mai buni fii ai Bucovinei le-au avut, dar' care cu

moartea lor, cu sfârșitul lucrării lor și-au pierdut strălucitul purtători.

Când în Bucovina apărea, la 4/16 Octombrie 1848, antaiul număr al antaiului ziar bucovinean, al »gazetei românești Bucovina», s'au spus deja cuvintele, pe care Românul-tiner bucovinean, ce se desvoaltă abia acum, le știe aprecia.

»Foia noastră — scriau atunci frații Hormuzăcheni — va fi dar' defensorul intereselor naționale, intelectuale și materiale a Bucovinei, reprezentantul dorințelor și nevoitelor și organul bucuriilor și suferințelor ei.

»Monarhia democratică cu toate consecuențele, o Austrie liberă, puternică, falnică, deplind îndrăgirea a tuturor naționalităților, autonomie provincială, întreg și nemărginit progres în toate ramurile activității omenești — aceste sânt principiile noastre, și spre care foaia noastră nici odată nu le va perde din ochi. Și precum fiece care eveniment răspunzător acestora, în viața noastră politică și socială, va găsi pururea la noi o sinceră și bucurioasă îmbrățosare, asemenea și tot ce este rău, vrednic de aruncat, prejudiciul jignitor binelui comun și abuzul, din ori-ce parte se vină — mai ales în relațiile publice a țerii noastre în multe priviri atât de înapoiată — se vor ataca de către noi liber, fără cruțare, și cu întreaga putere a unei convicții bine gânditoare».

Într-o Austrie falnică un popor vênjos — asta-i tot dorul acelor Români, pe care guvernul local rău informat de polițiștii sei uniformați și neuniformați și de alți ologi in-

telectuali și politici se pare că a început a-i privi cu o neîncredere nemotivată. *)

Singură tendința lor de-a trece steagul național în mâinile clasei de mijloc și ale nației dela țară și prin urmare obligamentul de-a și lucra pentru cultura politică a păturilor acestora poate servi de motiv bănuirii? Este o amăgire, că nu ar fi și un interes al Austriei ca inteligența română să fie multă în Bucovina și în mâinile acestei inteligențe leale ea poate privi liniștită trecând acel steag. Gloria lui ar însemna binele țerii și-al unui popor fidel M. Sale Împăratului.

VI.

ÎNCHIEIERE.

»Libertate, singura condițiune a luminii, a progresului și a buniei stării a genului omeneș, libertate sinceră în toate instituțiile statului și în referențele publice nu numai în forme goale, ci și în ființă, menținută cu statornicie și cu înțelegere. Și dreptate fără restrângere și fără părtinire, cătră toate popoarele, care compun și susțin împărăția în sudarea feței sale cu munca, cu birul seu, — și o apără cu piepturile, cu sângele, cu viața sa; dreptate, egală în dreptățile pentru toate popoarele fără deosebire fie mici sau fie mari, întocmai precum și guvernul nu face

*) Probă actul din 28 Noembrie 1893, nr. 4308 presial, prin care guvernul din Cernăuți dificulta titlul de România tineră al unei societăți literare! Guvernul central din Viena l'a admis.

deosebire între ele primind deopotrivă dela cele mici precum și dela cele mari biru convenit de sânge și de bani; dreptate nu numai pentru poporul cel domnitor sau numai pentru cel mai cutezător, pentru Germani sau Maghiari, ci pentru toată Austria».

George Hormuzachi în »Foia societății», anul II, nr. 12, pag. 273.

Dreptatea este obiectivă. Și din capul locului obiectiv expus-am și eu toate datele, toate știrile grupate în diferitele capitole ale scrierii mele. Ajunși la capăt ni se va cere un bilanț.

Economicște încă slab, cultural destul de înapoiat, politiceste ținut în loc, poporul român din Bucovina s'ar pără că trebuie să se disperere. Nu are încă drept să facă loc pesimismului. El totuși are încă cea mai numeroasă inteligență indigenă, semn că produce și că va produce. Și dacă el nu sporește la număr atât de tare ca Rutenii, el nu scade și este încă superior. Dată fiind o constituție, în cadrul căreia lucrările politice se pot face, dat fiind simțul de drept, cu care toate tendințele legale sânt ocrotite, dacă nu de auctoritățile provinciale, de sigur de cele central, dat fiind așadar un razim pentru dreptate poporul român poate încă să ție în Bucovina o desvoltare foarte îmbucurătoare. El se fie numai harnic, plin de interes pentru progresul seu, mai îndrăsnec în lupta pentru dreptate, mai plin de conștiință, mai cu puțin respect cătră »auctoritatea» unei părți bune din actualii »sefi», cu

deplină încredere numai în forțele precisate și deplin cunoscut — și el va produce fapte, de care, ca de neînfrânte stânci, se vor rupe undele de pesimism ce l-au atins pe Aurelian, pe Barițiu, pe mulți Bucovineni. Încă nu are loc desperarea, dar' nici vremea nu mai îngăduie neglijarea lucrărilor în popor și cu poporul; politica de budoare este azi un mare pericol, curentele populare trebuiesc cultivate, conduse, rectificate, produse. Și în această lucrare, fie-le Bucovinenilor călăuză vorba, pe care unul dintre cei mai buni ai lor a scris-o:

»Cu fruntea înaltă, cu mândria cetățenilor, ce se numără astăzi între cei mai liberi din Europa, să pășim înainte — scrie George Hormuzachi *) — și să stăruim a se împlini, ce s'a negrijit mult și de către mulți, de sus până jos, în biata noastră țeară; să conlucram la întemeierea și la întărirea regimului libertății în mijlocul nostru, la îmbunătățirea stării patriei, și, pătrunși de prima îndatorire a unui cetățean liber și a virtuții cetățenești: de simțământul de legalitate, să înfățișem lumii icoana cea adevărată a țerii noastre, și descoperind, fără frică și fără cruțare în folosul acesteia, împreună cu dorințele, cu nevoile și trebuințele obștei, toate neajunsurile, lipsese și abuzurile, — ori-și-unde le-am întimpina, — să le trādăm tribunului celui mai sever și nepărtinitor: conștiinței publice, spre a fi îndreptate sau spre a fi osândite!

(Sfârșit.)

*) »Foia Societății», anul IV, p. 20.

Cine sînt ei?

II.

În poziția sa înaltă de primul arhiepiscop în metropola Românilor ortodoci din Ungaria și Transilvania, Miron Romanul se distinge prin cea mai mare ne-glijență și nepăsare față de biserică și de interesele ei, și prin cea mai mare slugărmicie și punctualitate față de guvern, în executarea ordinelor sale.

El începe activitatea sa arhiepiscoporală dînd cea dintîiu simțită lovitură statutului organic și constituției bisericești. Congresul național bisericesc, care trebuie să se țină tot la trei ani, fiind prorogată în 1874 până în toamna anului următor, nu-l convocă decît în anul 1877, dar și atunci amîna deschiderea lui, în urma unui ordin ministerial, pe anul următor 1878. Astfel, că dela alegerea lui Miron de metropolit, abia după un restimp de patru ani, se întrunîi congresul bisericesc sub președinția și conducerea lui!

Dar' se dăm și acum dlui Babeș, cel mai competent, cuvîntul, ca să ne expună situațiunea bisericii sub guvernarea noului metropolit, chemat, după dînsul, a fi „mai mare” decît Șaguna.

„Congresul român național bisericesc de an (1874) din Sibiu, din cauza timpului prea înaintat prin cele două alegeri de metropolit, a fost nevoit a se proroga, însărcinat fiind părintele arhiepiscop-metropolit a face convocarea continuativă a aceluia pe anul acesta (1875) și anume pe luna lui Septemvrie.

„Dar' părintele arhiepiscop și metropolit Miron, din încrederea și după combinațiunile înaltului guvern maghiar și a partidei sale dela putere, fu ales în delegațiunea maghiară, deci după cunoscuta deviză politică: „Herrn Dienat geht vor Gottesdienst”, fiindcă fără de a-și prezenta Prea Sfinția Sa mîndra figură în capitala și reședința Vienei, abia s'ar fi putut regula afacerile comune, dela care depinde existența dualistică a monarhiei, — părintele arhiepiscop și metropolit al nostru, Miron Roman, puse la o parte cele proprii ale sale, ale chemării sale, și alergă la delegațiunea maghiară în Viena. Congres, consistor, afaceri bisericești, naționale, școlare, fundamentale, — lucruri bune și frumoase, dar' cad în a doua și a treia linie, după serviciul domnesc!

„În Budapesta la dietă, nu s'a multumit înaltul prelat al nostru a face pe statisticul dlui Trefort, prin care se dovedeasă lumii, că națiunea română e deplin fericită sub stăpînire maghiară, ci a alergat de-și înscris numele seu în lista partizanilor ordinari dela dietă ai guvernului! Par'că un arhiepiscop și metropolit român, ales de popor, ar fi el însuși al seu și ar pute dispune de drăguța sa persoană, după propria sa pasiune!

„Acum ni-se raportează, că deodată, fără veste dispărî din Viena, în fuga mare către Transilvania, pentru o cortegiu guvernamentală... Destul că dejosirile capului nostru bisericesc, cu și fără conlucrarea sa, ne vatămă până în fundul inimii și ne amenință în cel mai periculos mod vana și autoritatea bisericii și a ierarhiei. „Albina”, 1875 nr. 63.)

Aceste amare tânguiri le continuă dl Babeș și în anul următor (1876):

„Așadar' congresul bisericesc-național, cel „prorogată” nainte de doi ani, cel neadunat an din pretextul petrecerii Excelenței Sale metropolitului la delegațiunea maghiară-nemțească în Viena, eată că nu se convoacă nici până acum, și precum tocmai adîm pozitivamente, estimp nici nu se va mai convoca! Ați mai auzit lucru șod ca acesta? Anferț, după-ce, prin nefericitele alegeri de metropolit, congresul intrase afund în iarnă, fu silit a-și întrerupe desbaterile, amînîndu-le pe anul următor, când doria a fi convocată pe la mijlocul lui Septemvrie. Pace bună! Nici până astăzi!” („Albina”, 1876 nr. 95).

Toate lamentările însă erau înzadar! Neregularitățile și disordinele în administrațiunea bisericescă mergeau crescînd, încât sinoadele eparchiale trebuîră să vină ca ele să admonizeze și să reglementeze pe neglijențial și nepăsătorul metropolit.

Sinodul eparchial din Arad în sesiunea din 1884, vîzînd stagnarea afacerilor oficioase ale corporațiilor și organelor metropolitane, în urma propunerii făcute de Paul Rotariu, a adus următorul conclud:

„Sinodul decide a aduce la cunoștința I. P. S. Sale dlui arhiepiscop și metropolit Miron Romanul serioasele sale îngrijiri și temeri de viitorul constituției și a autonomiei noastre bisericești, printr-o reprezentațiune sinodală, în care I. P. S. Sa se fie rugat în numele acestui sinod, ca nesmintit, în decursul timpului de vară al acestui an, să pîndă în curgere toată activitatea consistorului metro-

polit, atît cu privire la afacerile administrative ale numitului consistor, cît și pentru publicarea și expedarea lucrărilor congresului trecut, apoi pentru luarea dispozițiilor cuvenite referitoare la convocarea și ținerea congresului național nesmintit în toamna anului curent”. (Protoc. sinod. epar. al Aradului din 1884 nr. 157).

Aceasta era și a rămas până astăzi starea neschimbată a lucrurilor în metropole sub ocărnuirea bisericească a lui Miron. Nici-odată, de când el e metropolit, congresul național-bisericesc nici n'a fost convocat la timp, nici nu s'a ținut la timp, conform dispozițiilor statutului organic.

Serioasele îngrijiri și temeri, cari au cuprins pe credincioșii bisericii pentru constituțiunea și autonomia ei, s'au adevărit ca deplin întemeiate, și partidul național liberal „plănuia, ca printr-o lovitură de stat să măntuească biserica de prăpastia în care o duce metropolitul Miron. „Sau Miron în mănăstire, sau eu în pușcărie”, zicea un membru marcant al „partidului” în amărăciunea sa.

Dar' pe cît de neactiv este metropolitul Miron în cele bisericești, pe atît de activ și zelos este el în a face politica și treburile guvernului maghiar. El se pune totdeauna în contra acțiunii și mișcării naționale a poporului român, se pune în conflict cu sentimentul lui public. Circularele sale adresate către preoțiimea din arhidieceasă, pentru alegerile de deputați dietali, în contra programului național și a hotărîrilor conferențelor naționale; apoi circularul prin care interzicea preoțiiimii ori-ce amestec și participare la adunările de protestare în contra proiectului de lege pentru maghiarizarea școalelor medii, — sînt acte nedemne de păstorul bisericii și prea demne de mercenarul guvernului, acte de cea mai rușinoasă înjosire a metropolitului Miron.

Ființă servilă, totdeauna gata pentru a servi interesele maghiarismului, metropolitul Miron n'a adaus nimic la moștenirea marelui Andrei, ci a risipit numai. Drepturile cîștigate și garantate prin statutul organic pentru biserica ortodoxă română, precum dreptul de autonomia școalelor confesionale, dreptul matrimonial și altele, se perd în urma lipsei de energie și în necunoștința datorilor sale de ierarh al bisericii și slugă a lui Christos!

Sub ocărnuirea metropolitului Miron, ne spuse el singur în cuvîntarea la deschiderea sinodului arhidieceșan, că în biserică s'a incubat indiferentismul și spiritul de partid; legăturile interne de credință și de disciplină au slăbit prin rîceala față cu ortodoxia!

Cu astfel de „succese” și „merite” se prezintă, după o păstorire de douăzeci de ani, în congresul național bisericesc din anul acesta, omul prezis de Babeș, că va ajunge în scaunul lui Șaguna mai mare decît Șaguna!

Preponderanță?

„Agramer Tageblatt” de Sămbătă scrie un articol *Us și Trans* și caută să explice ce însemnează stăruirea Ungurilor asupra ideii, că ei cu german-liberalii au încheiat pactul dualist nu cu alte partide.

„Agramer Tageblatt” zice între altele: „Ce vrea să se zică dar' cu aceea, că s'a făcut o învoală cu germani-liberalii? Ce o să se zică cu deosebire în fața faptului, că partida aceasta, odată așa de puternică se află în stadiul de disolvare, că ea a perdut aproape ca totul terenul dintre poporațiunea germană a Austriei, pe care — după toate semnele — nu 'și-l va pute recăștiga? Sau se susțină din partea statului austriac pe calea poruncelii un partid, care el însuși nu este în stare să se susțină pe sine, numai pentru-că așa le vine bine la socoteală amicilor nostri Unguri? În aceeași Austrie, despre care Ungurii se fîlesc ce ei 'i-au cîștigat și garantat instituțiunile constituționale?”

Ori-și-cine va afla această idee cam absurdă și cu atît mai puțin se poate înțelege punctul de vedere, pe care se pune dl Kossuth Ferecz. El conclud simplu din situațiune, că Austria în urma încurcăturilor sale naționale 'și-a perdat aptitudinea de a mai forma punctul de greutate al imperiului, și reclamează acum această însușire pentru Ungaria, unde „maghiarismul fabulos de leal” (propriile cuvinte ale poetului) înca tot plutește deasupra apelor naționale. Într-aceasta zace o logică oare-care, concedem. O logică însă, care nu socotește, că chiar cea Au-

strie, care în ochii dlui Kossuth Ferecz e așa „grozav de sguđuită” concurge la cheltuielile monarhiei cu 70%, pe când Ungaria dă numai 30%. Însă desprețitorul mamon singur nu e dătător de tot și apoi că Ungaria are numai 17½ milioane de locnitori ear' Austria 24 de milioane, aceasta nu e de nici o importanță în ochii dlui Kossuth Ferecz. El o voește simplu așa și voînța celui puternic de multe-ori e fapt de jumătate, și dacă în cazul de față ar fi în-treg fapt, nouă ni-ar pute fi tot una.

Deocamdată se înțelege, ne face impresiunea, că în toate aceste admoniții și aspirațiuni, nu numai că nu ese la iveală reaua voință a presei maghiare contra Austriei, ci că stimabili nostri colegi maghiari dovedesc și o mare miopie la judecarea întregii situațiuni. Ei vîd, cum se pare, numai prin ochelarii specialei lor rîvne după putere, ochelari cari pot să fie foarte amăgitori. Noi nici nu voim să vorbim despre aceea, întrucît stările politice din Ungaria sînt astăzi mai consolidate ca în Austria, sau întrucît mișcarea dintre naționalitățile nemaghiare și alte lucruri, care se petrec în frumosul regat al Stului Stefan, prezentă un tablou mai măngăitor, un testimoniu de o mai mare putere, ca stările dincolo de Leitha. Am dori să atragem atențiunea domnilor numai asupra unui lucru, asupra cărui credem de bine a reflecta și noi chiar în acest moment al „Chaosului”: Abia coalițiunea se destramă, și este deja vorba de o doua coalițiune, și anume de o astfel de coalițiune, în care actualii dușmani declarați ai sistemului dualist vor afla loc. Sînt acestea într-adevăr simptomele unui stat, care se vede pus în fața „incurcăturilor”? Noi credem că nu. Dincolo de Leitha a ajuns deja la ordinea zilei problema egalei îndreptăți a naționalităților și s'a făcut în această direcțiune un pas destul de însemnat, nota bene fără cea mai mică conturbare în funcțiunile aparatului statului. Astfel de probleme există și în alte locuri și dacă nu poate cu aceleași drepturi istorice, fără îndoială cu aceleași drepturi etice și legale ca în Austria. Într-alte locuri însă nu s'a ocupat încă nime cu rezolvarea acestei probleme, deși ea este inevitabilă. Intre astfel de împrejurări dar', unde este într-adevăr puterea care să deștepte încredere? La aceasta să răspundă fiecare cu o chibzuire serioasă.

Delegațiunile.

(Urmarea ședinței dela 22 Iunie).

Delegatul dalmatin Bianchini dă o declarație în limba croată, și o spune încă odată pe nemțește. Ea se referă la o rezervare de drept public, pe care deputații dalmatini au înaintat-o la Reichsrath și pe care oratorul o menține și aici. În privința Dalmatiei legile dualistice existente nu se aplică. După §. 1 al art. de lege XIII din 1868 Dalmatia ar trebui să fie reprezentată în cealaltă delegațiune, care pe drept ar trebui să se numească: „delegațiunea ungaro-croată”...

Retragerea contelui Kalnoky e de regretat, deoarece-ce exista tendența de-a vătămă și cele mai importante privilegii ale bisericii catolice sub pretextul așa zisului curent liberal. Privitor la politica externă se alipește expunerilor delegatului Kaftan.

Dr. Russ (vorbînd *pro*) polemizează pe larg contra delegaților Kaftan și Bianchini, combatînd vederile lor în politica externă.

Cît privește afacerea Agliardi nu vrea să vorbească de ea, căci — zice — „după informațiunile mele afacerea aceasta este într-atîta încheiată, încât nu este cu cale a ridica aici recriminațiuni sau reclamațiuni”.

O impresie stranie a produs împregiurarea, că în delegațiunile din estan, opoziția a vorbit cu mult mai puțin de Rusia, decît altădată. Nu trebuie peste tot, negreșit, să credem, în urma acestui fapt, că opoziția 'și-ar fi schimbat convingerea ei intimă în politica externă. Și ori cît de rău mi pare, totuși trebuie să mă întorc la afacerile interne, căutînd rădăcinile acestei schimbări. Împregiurarea, că de astădată s'a vorbit mai mult de Asia ca de Rusia, este simptomatică.

Eu vîd într-aceasta o domolire a politicii de până acuma a prietenilor nostri Cehitineri, politică, care se află de vre-o câteva zile într-o desvoltare furtunoasă... Această înecată dare înderēt a unei atitudini crîncene opoziționale pare a ave tocmai azi mai mult decît ori-și-cînd drept scop, a se apropia acolo, unde în stările noastre de politică lăuntrică s'a făcut *tabula rasa*, zic a se apropia nițel de elementele, despre care se presupune în general, că sînt mai mult sau mai puțin apte de guvern....

Dr. Pațak (Ceh-tin-er): Dacă luăm în considerare tot discursul Drului Russ, cu ultimele lui cuvinte: „Noi sîntem cei-ce voim să spriginim politica contelui Goluchovski!” — atunci vom ști la cine a fost adresată vor opoziția aceea, F

se te spriginim, ear' nu această opoziție, care este contra triplei alianțe...

Oratorul accentuează, că partidul și astăzi încă menține atitudinea pe care o avea în 1892 și că de aceea nu poate fi vorba de o dare înderēt sau lasare în părăsire a principilor. Partidul seu n'a vorbit nici-odată de o alianță cu Rusia ci numai de relațiuni amicale cu ea....

La urmă, Dr. Pațak atinge interpelațiunea lui depusă în Reichsrath privitor la cele întemplate cu ocazia schimbării în persoana ministrului de externe, precum și la paritatea celor două jumătăți ale monarhiei, observată cu această ocazie. Adresează ministrului o rugare să dea lămuriri în această privință.

Prof. universitar Dr. Suess vorbește foarte mult de interesele monarhiei în Extremul-Orient; polemizează și el contra delegaților cehi și contra lui Bianchini.

Urmează dl Herold, al cărui discurs nu-l dăm încă astăzi, deoarece-ce nu găsim în nici un ziar din Viena sau Budapesta părțile acelea, care au îndemnat pe „Pester Lloyd” să scrie următoarele ca întroducere la darea sa de seamă despre părțile retăcute de el din discursul Drului Herold. Pe lângă întroducerea mai publică în capul telegramelor din același număr și următoarea depeșă particulară din Viena:

„Precum se spune în cercurile ceh-tinere, ministrul de externe contele Goluchovski a felicitat pe Dr. Herold pentru discursul seu pronunțat în ședința de azi a delegațiunii austriace. Și din partea conților Hohenvarth și Badeni ar fi fost felicitat Dr. Herold”.

Eată acum întroducerea sus amintită:

„Și delegațiunea austriacă așadar' a isprăvit cu budgetul ministerului de externe, ear' contele Goluchovski, nu e vorba, nu are încă în buzunar încrederea, ci numai simpatia celor două corporațiuni și poate să o ducă acasă negru pe alb. Cine va fi găsit straniu lucru, că ministrul cel nou a rămas tăcut și mut în ciuda a fel și fel de ademeniri, care provocau elocuența lui, întocmai ca și înțelepciunea cea mai profundă, care nu vrea să se invecereze înainte de vreme profanului public, acela poate acum iute să se reculeagă din umirea sa, căci, nu i vorba, contele Goluchovski n'a vorbit nici în ședința plenară de azi a delegațiunii austriace, dar' el a gratulat delegatului ceh-tin-er Dr. Herold pentru vorbirea lui și aceasta totuși este o relevațiune, care și între frați prețuește mai mult decît cea mai frumoasă prestație oratorică. Ce 'i-o fi plăcut domnului ministru de externe așa de extraordinar în vorbirea Drului Herold? Poate atacul asupra politicii triplei alianțe, pe care el, adevăc ministrul, contele Goluchovski, precum a asigurat în comisiunea delegațiunii ungare, o reprezintă de ani de zile ca aderent convins? Sau declarația de răboiu a Drului Herold contra alcătuirii dualistice a monarhiei, adevăc contra bazei, pe care trebuie să stee și ministrul de externe, dacă nu vrea să se pună în contradicere cu stările de drept public și să nu planceze în aer împreună cu toată politica sa? Sau sînt oare expunerile Drului Herold asupra coaliției, de care ministrul de externe n'are să se îngrijească deloc, cele-ce 'l-au impresionat atît de tare pe contele Goluchovski? Înzadar ne muncim să găsim motivul, priceput de mintea simplă a omului de rînd, al acestei felicitări bătătoare la ochi. Și aici negreșit am pute căde în ispită, a privi această felicitare, — care s'ar asemăna cu o demonstrație nedibace ca prostia nemțească cu *bêtise* franzozească, — ca cea dintîiu poteneală (Schnitzer) controlabilă a noului ministru de externe! Aceasta numai dacă n'am voi, ca oameni politicoși, să copiam atitudinea „expectativă și plină de simpatie” a delegațiunilor și ne-am liniști cu speranța, că istoria cu felicitarea a fost născocită numai de Cehii-tineri, spre a compromite pe noul ministru de externe”.

Revista politică.

(Chestiunea macedoneană). Telegraful oficios din Sofia își dă silința a slăbi efectul depeșilor neoficioase, dar' tot expedate cu voea guvernului de către corespondenții ziarelor străine despre „micile incidente locale”, cum espre pildă omorîrea a 4 gendarmi prin „bande de tâlhari”. Tocmai pe tocmai acum 17 ani în urmă în Erțegovina.

Dar' nici diplomația „sublimei” Porți nu privește nepăsătoare desvoltarea micilor incidente și isoavoale de unde ele pornesc. A adresat guvernului bulgar o notă în cauza agitațiunilor macedonene, prin reprezentatul seu din Sofia, Nebil-bey. „Documentul” Porții se ocupă cu organizarea și programul comitetelor macedonene, cărora la atribue sco-

bește între altele și de 4 emisari care ar fi fost trimiși din Bulgaria în Macedonia, unde au fost prinși. Guvernul neagă că indivizii prinși ar fi emisari de-ai comitetelor macedonene, declarîndu-i de „simpli tâlhari”. Încă privește existența comitetelor macedonene, guvernul zice că nu poate pași în contra lor pînă ele se mișcă în marginile legii, după cum prescrie constituția țerii precum și legea despre libertatea de întruniri și reuniuni. Prin urmare guvernul bulgar respinge cererea Porții de-a disolva comitetele macedonene.

„Progressul”, organ al ministrilor unioniști, publică un articol important, în care spune, că atitudinea cercurilor politice și a ziarelor din Franța trezește speranța, că Franța va spriginii pe Bulgaria în nisuițele ei spre împăcarea cu Rusia. Bulgaria pune na dejde în poporul francez.

(Chestiunea armenescă). Sub vezirul cel nou, „sublima” Poartă, adevăc mai bine padișahul, a slăbit din îndărgirea ei. Întru nou răspuns la a doua notă a reprezentanților celor trei puteri Poarta recunoaște deja în principiu necesitatea de reforme, fără să amintească însă în special Armenia. Se învoește și cu numirea unui comisar suprem, dar' care să nu depindă de consimțămîntul puterilor. Celalalt cuprins al notei turcești a fost conceput așa de neclar, încât ambasadorii s'au rugat pentru o stilisare mai precisă a punctelor neclare.

După știrile cele mai nou participarea Franței și a Rusiei la o acțiune eventuală a Englierei, care deveni nesigură după primul refus al Porții, acum pare mai probabilă.

(Engliera). Depeșa de ieri anunțînd demisiunea primului-ministru englez lord Rosebery n'a produs niciări surprindere, din contră. Guvernul actual englez are numai o majoritate de 10 voturi în camera comunelor, ear' în zilele trecute încă a perdat un mandat într-o alegere complementară. Demisia ministrului-president a precedat demisia ministrului de războiu, întemplată dintr'un incident relativ nesemnșant.

În ședința dela 21 se discuta budgetul ministerului de războiu, cu care privilegiu un deputat conservator a făcut propunerea, că din lea fa ministrului acestui resort să se scadă 100 lire șterline (cam 1200 fl.), ceea-ce în parlamentul englez se consideră ca semn de neîncredere. Propunerea a fost primită cu 132 voturi contra 125.

Încă nu e sigur dacă se va produce o schimbare de regim, venînd colul de putere. Din punctul de vedere însă al chestiilor internaționale pendente, așa zis acute, chiar venirea conservatorilor n'ar înseră vr'o schimbare, căci precum nu demult am explicat într'un prim-articol, ziarul conservator de frunte „Standard” este tot așa de hotărît în chestiunea armenescă față cu Turcia, ca și ori-care ziar guvernamental.

(Alianța ruso-franceză). Printre cele multe ghiciri și presupuneri despre alianța ruso-franceză, în urma ultimelor preschimbări, de semne de amicie între cele două puteri, ziarul parisian „Gaulois” scrie, că încă în anul 1892 fostul ministru de externe rusesc Giers încheiasse cu Franția o convenție militară, în sensul căreia fiecare din aceste două puteri se leagă a pune la dispoziția celeilalte 300.000 oameni, dacă aceasta ar fi atacată din partea unui al treilea stat.

Altă foaie parisiană „L'XIX Siècle” vestește din Moscova, că ambasadorul francez în Petersburg, contele Montebello a plecat la Moscova, spre a închiria un palat, unde Franția voește să țină festivitățile pe timpul încoronării țarului Nicolae II. În fapt însă ar fi vorba și de ceva mai mult: președintele republicii dl Faure ar fi primit în-vitare de a lua parte la sărbările de încoronare și că el se va și duce acolo.

Un preot nevređnic.

Primim următoarele:

Într'unul din numerii mai proaspeți ai fișiceii din Arad „Arad de Viddeco” am cetit un articol sub titlul „Honnan fedezik a Memorandum pör köllségeit”. Nu 'mi-am însemnat anul, am fost en mult mai indignat de cele scrise, decît să bag de seamă și nimicuri de aceste! M'a mîngăiat însă o împregiurare, cetînd articolul și privind titlul, că domnii ziaristi jidano-maghiari singuri se dau de gol, singuri se fac de minciună! Căci pînă acum afirmam din răspuleri, că cheltuielile procesului nostru național cu „Memorandumul” se achită dela Ligă, și acum deodată apucă altă coardă, fără trūdă și osteneală le vine la brîncă adevăratul isvor de bani: poporul român și biserica noastră națională! — zic fără trūdă, căci eată ce e zis în acel articol:

Se prezintă la inspectorul regese de școale din Arad un popă (oláh pópá) și cu de-

Insira cate verzi-uscate in contra dascalui roman de acolo, ca agita in contra 'ideii', ca bate pruncii, ca ar trebui urmarit pe toate caile legale si ilegale, numai se-si redbune!

Nu me extind! Cetitorii cunosc treaba din Pil, — cu atat mai virtos trebuie se o cunoasca — cu o satisfacere, ca of! acum fmi redbun, vine si afirmă, ca dascaliu toate le-a făcut la scrisoarea primita dela notarul comunal si scrisa de dl Mangra al nostru!

Odata dmi compatrioti din Arad ziceau — fara insa se le iea cineva in seama — ca floarea inteligentii noastre de acolo se fie exclusa din societatile lor — ca-si-cum cineva ar...

Mulțumind pentru bunăvoință, sunt al spectabilei redacțiuni Orlaca, 21 Iunie 1895.

mult stimator Georgiu Turicu, preot român.

Școala „Asociațiunii“

A apărut programa școlii civile de fete etc. a „Asociațiunii transilvane“, pe anul 1894/95.

DI Dr. V. Săftu, profesor și la școala aceasta, reproduce din „Școala și Familia“ din Brașov (1886) un articol scris de d-sa atunșupra școalelor superioare de fete. D-sa mai face un adaus, în care după- ce a aruncat câteva idei (proprii?) asupra educației femeii, între altele zice despre principiile expuse:

„Aceasta este, după părerea mea, singura cale, pe care putem noi ajunge la „Corneliu române“!! Constat cu o vie satisfacție pe baza experienței mele de profesor, că eu nu cunosc altă școală superioară de fete românească, care deosebire în timpul din urmă se fi pus atâta pond pe principiile sănătoase de mai sus, ca școala civilă de fete a „Asociațiunii transilvane“ din Sibiu.“

Prin urmare scoatem la iveală că, principiile pedagogice ale școlii ni-s'au dat acum în formă oficială, într'o programă a școlii.

Trecând peste programul materiilor, care am dori să fie mai amănunțit, se arătăm de pe unde erau elevele acestei școlii. Ele au fost din localitățile următoare (aproape 60): Fîrnic-sărat (România), Porumbacul-inferior, Fofledea, Dostat, Valea-Bulzului, Mohu, Jurești, Jebel, Sibiu, Sadu, Vatra-Dornii (Bucovina), Bucium-Muntari, Seliște, Bucium-Isbita, Reșinar, Cuculata, Boița, Lugoșul-inferior, Sanislău, Dobra, Alba-Iulia, Cujir, Chinez, Colțirea, Chișineu, București (România), Arpaș (născută Graz), Feketetó, Oradea-mare, Verșmort, Mândruloc, Sinaia (România), Sas-Sebeș, Budești (Bucovina), Brad, Satul-nou, Galeș, Agriș, Ludoșul-mare, Orăștie, Blaj, Arad, Hidveg, Mező-Kook, Dej, Timișoara, Dubești, Nășăud, Cernăuți (Bucovina), Șomcuta-mare, Coveș, Poiana-Sărată, Cluj, Toracul-mare, Brașov, Bozovici, Băhriș (Bucovina).

Faptul întinderii teritoriale din care s'au recrutat elevele este imbucurător.

CRONICĂ

Sibiu, 25 Iunie n.

Archiducele Iosif, comandantul suprem al honvezilor a sosit la Cluj ieri, în 24 Iunie n. La gară a fost întâmpinat de o numeroasă deputație militară și civilă. Deputația militară a avut în frunte pe comandantul de divizie Hild Gyula, ear' deputația civilă s'a prezentat sub conducerea comitetului suprem contele Beldy. Archiducele a trecut în revistă trupele de honvezi din Cluj, de unde va pleca tot pentru acest scop la Gherla, Deej, Bistrița și Dava.

Examine. Ieri s'a făcut examenul la școala elementară de fete a „Reuniunii femeilor române din Sibiu“, unde la clasele I. și II. funcționează ca învățătoare d-soara Lucreția Popescu, ear' la clasele III. și IV. învățător este dl Ilie Moga. Din toate studiile fetițele au dat răspunsuri bune, așa că au mulțumit atât pe învățătorii lor, cât și publicul. Îndeosebi e vrednic de laudă progresul, ce fetițele au făcut la lucrul de mână: lucrurile de mână expuse, au atras admirația tuturor vizitatorilor. Examenul și solemnitatea încheierii anului școlar a fost presidat de d-na Bădilă, vice-presidentă a reuniunii femeilor.

Concert în Seliște. Dl George Dima, director de muzică, va da în Seliște la 18/30 Iunie a. c. cu concursul mai multor membri activi (doamne și domoi) ai „Reuniunii române de muzică din Sibiu“ un concert cu scop de binefacere. Nu ne îndoiim, că întreg publicul iubitor de muzică din Seliște și giur va grăbi să asiste la această srbătoare musicală.

Programa examenelor publice dela școala română gr.-or. din Sas-Sebeș, cu finea anului școlar 1894/5. Vineri, în 16/28 Iunie: Înainte de amezi dela 7—9 clasa I. de eleve; dela 9—12 clasa III. de elevi și eleve; după amezi dela 3—6 clasa V. și VI. de elevi și eleve. Sâmbătă, în 17/29 Iunie: Înainte de amezi dela 8—11 clasa I. de elevi; după amezi dela 3—6 clasa II. de elevi și eleve. Duminică, în 18/30 Iunie: Înainte de amezi dela 10—12 clasa IV. de elevi și eleve; după amezi dela 2—5 cântări, împărțirea premiilor, promovări și încheierea festivă a anului școlar. La aceste examene, se invită cu toată onoarea părinții elevilor, precum și toți amicii și binevoitorii acestei școlii. Sas-Sebeș, în 6/18 Iunie 1895. Direcțiunea.

Petrecere de vară. Invitare la „petrecerea de vară“, care se va aranja în comuna Vașăș-Sântioana în favorul bisericii greco-cat. din Vașăș-Sântioana, la 14 Iulie st. n. a. c. în localitatea parohială sub scut. Prețul intrării de persoană 1 fl.; de familie 3 fl. Începutul la 4 ore p. m. Pentru comitet: Axentiu Murășan, președinte. Nicolau Kadebó, secretar. Ioan Godolean, cassar. Nicolau Tinc, controlor. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuita în ziare. Viptualele rămân în prevederea stimatelor familii.

Aniversarea luptei dela Custozza. După-cum se știe, în bătălia dela Custozza din 1866, regimentul românesc nr. 50, care acuma staționează în Brașov, a avut un rol foarte onorific. Din incidental acesta, ni-se scrie din Brașov, s'a oficiat ieri în câmp liber un „Te-Deum“. Soldații li-s'a ținut trei vorbiri, în limba germană, română și maghiară. Românește a vorbit domnul căpitan Musteț. A făcut o impresiune adâncă asupra soldaților români.

Un Hercules tinăr. Ni-se scrie: „La examenul de gimnastică ce s'a ținut în 9 I. c. la gimn. ev. ref. din Sătmar, s'a distins un tinăr Român, anume Borbola Desider stud. în cl VII g., ridicând un fer de 72 kgr. de greu cu o mână, nu mai puțin decât de 4 ori“. Gratulam tinărului student.

Numiri la universitatea din Budapesta. Profesorul dela universitatea din Cluj Dr. Anton Koch, a fost numit profesor ordinar de geologie la universitatea din Budapesta și profesorul extraordinar dela universitatea din Budapesta Dr. Aurel Mayr, de profesor ordinar la aceeași universitate.

Monede false. În Budapesta s'a adus în circulațiune o mulțime de monede false de câte 20 fileri. Falsificatele, cari poartă semnul imprimăriei ungare datele din 1893, se pot cunoaște după culoarea lor sură, după desamul lor spălăcit și sunt nosimțitoare pentru magnet. Locul unde s'a pus aceste monede în circulație, încă nu s'a putat erua. De aceea recomandăm tuturor, să fie cu mare băgare de seamă la primirea monedelor de 20 fileri, deoarece- ce falsificatele lesne s'au putat strecura din Budapesta și în provincie.

Comasare. Cronica din numărul nostru de ieri intitulată „comasațiune“ se referă la comasările făcute pe hotarul Bistrișenilor.

VARIETĂȚI.

(Moravuri chinezești.) Dl Leon de Rosny a făcut societății de etnografie o comunicațiune asupra ideii ce-si fac Chinezii despre războiu. După această comunicație, Chinezii urșe foarte mult războiul și arta militară e foarte desprețuită de dânșii. Ori-ce războiu, după părerea Chinezului, e o nenorocire și chiar o faptă rea. Copiii în școală nu li-se vorbește de laurii de pe-câmpul de războiu, de triumf: din contră li-se spune, că chiar luptele cele mai ferice sânt niște acte omorțtoare de oameni, niște desastre scârboase pentru ambii combatanți. Un împărat, care se hotărăște a sacrificia numeroase ființe pe câmpul de războiu, este socotit drept un prinț fără înțelepciune și injust. Un general chinez, după câștigarea unei victorii, în loc să-si srbbeze triumful, trebuie să iee dolii în semn de tristeță pentru cantitatea de sânge vărsat, ce a costat victoria sa. Pentru noi Europeeni, la care sistemul militarist a ajuns la cel mai înalt grad și cultul pentru armată a dat de rădăcină și se vede că...

Totuși aceste idei neratã o morală cu mult mai superioară, cel puțin în această privință, moralei Europeenilor, cari fac srbări nebunești și cad într'o bucurie istorică, în urma triumfurilor care au costat zecimi de mii de vieți omenști, și sute de mii de ciungi și schilozii.

(Stejarul vecinic verde) În grădiniile din Anglia se găsește o varietate de stejar, ale cărui frunze nu cad în timpul iernii și rămân verzi. Eată cum s'a căpătat această varietate: În 1766 William Lucomb a sămănat un pumn de ghindă, care provenia dintr'un singur stejar. Din stejarii răsăriți unul avea această particularitate curioasă de a-si păstra frunzele verzi în timpul iernii. Pe acest stejar l'a fugrijit foarte bine și începă cu ramurile acestuia a altor alți tineri stejari în număr de mai multe mii. Toți altoiți au conservat această proprietate de a-si păstra frunzele verzi în timpul iernii. Stejarul primitiv a perit, dar' acum sânt în Anglia o mulțime de urmași ai lui, căpătați prin altoire.

MAI NOU.

Chestia română la congresul interparlamentar.

„Magyarország“ dela 25 Iunie n. sosit d. a., sub acest titlu publică un articol, din care extragem următoarele:

„După-cum ni-se depeșează din Berna, comisiunea pregătitoare a conferenței interparlamentare a primit propunerea grupului român, ca la congresul ce se va ține în 12 August în Bruzella, chestia română să fie pusă la ordinea zilei.

„România deci au invins! Presa străină, atât cea cotidiană cât și revistele de toate manșele aduc mereu tângurii de ale Românilor. Chiar acum de curând ziarul constantinopolitan „Levant Herald“ se năpustește asupra noastră.

„Nu este o singură țeară unde se nu fie alimentat acest mistuitor foc“.

Osândit.

Ieri a fost condamnat de către tribunalul din Budapesta la 8 luni temniță ordinară și pierderea slujbei pe trei luni preotul Nicolae Bistrrian din Ohaba-Bistra. El a fost acusat de crimă de lesă-majestate. Judepresident a fost Vargha Ferencz, ear' procuror Barát Zoltán. Apărător a fost dl Ioan Cimponeriu, care a și apelat contra sentenței.

Chestiunea macedoniană.

Foia „Pravo“ din Macedonia în ediție separată vestește din Kuestendil, că, după-cum i-s'a spus o persoană ce a sosit din Palanka în Macedonia, între trupele turcești și retele răscolute macedonene, ar fi fost o bătăie de două zile, cu pierderi însemnate din ambe părțile. O altă trupă de răscolăți ar fi măcelărit un regiment turcesc întreg! Știrea a produs în Sofia mare senzație.

Războiu.

Foile din Budapesta sosite acum după amezi, ne aduc amănunte despre sosirea la granița turcească (în Macedonia) a trupelor srbbești (corpul de armată dela Niș). Deasemenea se aduc amănunte despre lupta ce de trei zile ține între Turci și Macedoneni. Întreaga vale a Dragalnicei este în foc.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEL“.

Londra, 25 Iunie. În casa comnelor de aseară era o îmbulzeală grozavă. Ministrul de finance Harcourt declară, că ministerul a demisionat și că regina a primit demisiunea. Se crede că până Joi lordul Salisbury va alcătui un nou cabinet.

Sofia, 25 Iunie n. Ziarul „Pravo“ (Dreptul) urmează înainte a publica depeși, învederat exagerate, despre încăierările întâmplare între trupele turcești și pretinse bande de tâlhari, din ținutul Egri-Palanci. Zice între altele, că lupta anunțată alaltăieri, a ținut 5 zile. Vinerea trecută — zice — o altă bandă, numărând 45 inși, s'ar fi încălșerat lângă Kratovo cu trupe turcești și cu bașibozuci. Insurgentii (va să zică îi numește deja și telegraful oficios „răscolăți“) au putut să-si facă drumul numai prin ajutorul căuștelor. „Agence Balcanique“ declară, că confirmarea din altă parte (!?) a acestor știri n'a venit.

Bibliografie.

În editura Carol Müller (București) a apărut volumul 8 din „Biblioteca pentru toți“.

Acest volum cuprinde în peana marelui autor francez Iules Michelet următoarele scrieri: „România“, „Roma“, „Pisa“ și alte opere alese. Prețul 30 bani

Același editor a scos „Polemice“ de Petru P. Negrulescu. Pețul 1 leu 50 bani.

Se pot comanda prin Institutul Tipografic, Sibiu.

Din „Biblioteca de popularizare“ a dlor Ralian și Ignat Samitca (Craiova) a apărut nr. 5:

Șese romane de I. P. Iacobseu. Se anunță și nr. 6, care va cuprinde romane de H. de Balzac.

La librăria „Institutului Tipografic“ din Sibiu se află următoarele cărți:

Table with 2 columns: Title and Price. Includes books like 'Pensées de Printemps', 'Kreutz-Polka', 'Doina Jiului', etc.

La comenzi dela afară se se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 2) cr. v. a. Pentru siguranța expediției se recomandă modalitatea din urmă.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiu. Dela 25 Iunie nou. Grâu frumos hect. fl. 5.40 până 6.—; grâu mestecat hect. fl. 4.50 până 5.10; sclară hect. fl. 3.80 până 4.20; orz hect. — până —; ovăș hect. fl. 2.40 până 3.—; cucuruz hect. fl. 5.40 până 5.80; mălaiu hect. fl. 4.50 până 5.—; cartofi hect. fl. 1.60 până 2.—; sementă de cânepă hect. fl. 4.50 până 5.—; mazere hect. fl. 6.50 până 7.—; linte hect. 8.— până 8.50; fasole hect. fl. 6.— până 6.50; păsat de grâu 100 chilo fl. 13.60 până 14.60; făină nr. 1 100 chilo fl. 13.—; făină nr. 2 100 chilo fl. 11.40 făină nr. 3 100 chilo fl. 10.—; slănină 100 chilo fl. 54.— până 58.—; unsoare de porc 100 chilo fl. 56.— până 60.—; sêu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—; sêu de lumină 100 chilo fl. 33.— până 34.—; lumini turnate de sêu 100 chilo fl. 38.— până 40.—; săpun 100 chilo fl. 20.— până 30.—; fân 100 chilo fl. 3.20 până 3.80; cânepă 100 chilo fl. 34.— până 35.—; lemne de foc uscate metr. cubic fl. 3.— până 3.25; spirt p. 100 L. % fl. 55.— până 58.—; carne de vită chilo 50 până 60 cr.; carne de vițel chilo 36 până 48 cr.; carne de porc chilo 46 până 50 cr.; carnea de oaie chilo 28 până 30 cr.; ouș 10 cu 18 până 20 cr.

Călimdarul zilei.

14/26 Iunie 1895.

Iulian: Procoroc E'isein. Gregorian: Ieremia. Soarele: răsare 3 59 apune 8 10 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 25 Iunie. n. 12 ore dimineața.

Table with 4 columns: Observată, Diferența din prezintă, Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vântului. Values: 783.7, -4.2, +16.3, +29.0-13.8, W

Din țeară 23 Iunie n. 7 ore dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiune atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vântul (direcția și tăria). Includes stations like Budapesta, Sătmar, Cluj, Orșova, Arad, Panciova.

Metasă Henneberg

veritabilă numai dacă se procură direct din fabricele mele, — neagră, albă și colorată dela 35 cr. până la fl. 14.65 p. metru — lucie, învêrgată, în flori, damaste etc. (circa 240 calități diferite și 2000 colorii și desemnuri etc. diferite) se trimite în casă liber de porto și de dare. Mostre imediat. Pentru Elveția porto duplu pe scrisori. [29] 18 44 Fabrica de metasă G. Henneberg (furnisor ces. și reg. al Curții), Zürich.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 21 Iunie n. 1895.

Large table with multiple columns: Sămintă, Calitatea per hect., Pretul per 100 chilogr., etc. Lists various commodities like Grâu, Sclară, Orz, etc.

Cursul pieții din Sibiu.

Din 22 Iunie n. 1895.

Table with 2 columns: Commodity and Price. Includes Hartie-monetă română, Lire turcești, Imperiali, Ruble rusești.

Bursa din Budapesta.

Din 21 Iunie n. 1895.

Table with 2 columns: Commodity and Price. Includes Renta de aur ung., Renta ung. v. c., Impmuntul căilor ferate ung., etc.

Bursa de Viena.

Din 21 Iunie n. 1895.

Table with 2 columns: Commodity and Price. Includes Renta de aur ung., Renta ung. v. c., Impmuntul căilor ferate ung., etc.

Bursa de București.

Table with 2 columns: Commodity and Price. Includes Renta rom. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, etc.

Vinuri albe

veritabile de prima calitate

in cantități de peste 100 litri, pro hectolitrul cu 22, 24 și 26 fl. se furnizează cu rambursă. Expediții de model dela 56 litri in sus. Butoaițele se scotesc in prețul de cumpărare și se răsucesc în restimp de șapte săptămâni.

Kelety Luiza
Sebeșul-săsesc (Transilvania).
Scrisori se cer după putință in limba maghiară sau germană.
[2022] 5-6

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în
librăria Institutului Tipografic T. Liviu Albini,
Sibiu, strada Măcelarilor 21:

INDREPTAR PRACTIC
IN
ECONOMIA RURALĂ
compus de
celi 12 preoți întemnițați în Cluj.
Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de
Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

La „Institutul Tipografic“
in Sibiu se află de vânzare:

PORTRETUL
dlui Dr. Vasile Lucaciu.
Un tablou în mărime de 38x28 cm.
Prețul 50 cr.

Institutul Tipografic în Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
- Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Piperuș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Colăcăritul.** Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Fieca a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Îndărătnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Blastēm de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
- Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Din bătrâni.** Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Cenușoata.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Un pețitor îndărătnic.** Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Prietenul meu Vântură-Teară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Scăpărătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Taina unei vieți.** De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Sgârșitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nusoiu-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Posacul bun de inimă.** Comedie de 3 acte de Carlo Goldoni. Traducere de Domnișoarele Al. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Croitorul și cureaua.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Mica Fadetă.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Rusalin păcurar.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Roma invinsă.** Poveste de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- Clara Milioi.** Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 b.
- O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Prima bererie magh. pe acții în Steinbruch.

Spre binevoitoare atențiune!

Stimabilii noștri mușterii, cât și p. t. consumenții sunt cu tot respectul rugați a fi cu atențiune și a nu schimba marca noastră cu marca celeialalte bererii din Steinbruch.

Atât butoaiele, cât și sticlele noastre sunt provăzute cu întreaga adresă: prima bererie magh. pe acții în Steinbruch, fiind și dopurile sticlelor astfel înfierate.

Cu distins respect

[1945] 8-12

Depositul principal

al primei bererii magh. pe acții în Steinbruch.

Sibiu, strada Schewis nr. 3.

Prima bererie magh. pe acții în Steinbruch.

Diplomă de onoare.

Institut Tipografic T. L. Albini, Sibiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI și BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ și DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit
de cuverte, cerneală, recuise de scris,
ceară de pecetluit etc.

Comande din afară
se efectuesc repede.

Bilete de vizită
după plac și cerere

Mare deposit
de hârtie de scris și concept, precum și hârtie fină
de epistole
cu picuri în casete.

EDITURA „TRIBUNEI“ și A „FOII POPORULUI“

Diferite cărți științifice și literare
Elegant legate sau broșurate.

Biblioteca populară a „Tribunei“

Dicționar
român-german și german-român.

Prețuri foarte moderate.

Strada Măcelarilor 21.

Librărie românească în Sibiu

Strada Măcelarilor 21.